

JEG KØRER STORSKRALD

INDHOLD

Forord.	1
Kommunernes regulativer – affaldsfraktionerne og krav til borgerne	2
Aviser og blade	3
Pap	4
Småt og stort brændbart – herunder møbler.	5
Flasker og glas.	9
Hårde hvidevarer	11
Jern og metal, herunder møbler med dele af metal	12
Elektronikaffald.	13
Bilens udstyr.	14
Tekniske hjælpemidler	16
Uddannelse og instruktion	16
Planlægning af din arbejdsdag	17
Udstyr til dig.	18
Gode råd til arbejdsgiveren	18
Gode råd til skraldemanden.	19
Gode råd til kommunerne	20

Forord

Jobbet som skraldemand med indsamling af storskrald er et frit og selvstændigt job, der veksler mellem kørsel i bil og fysisk håndtering af forskellige typer affald. Ved indsamling af storskrald bruger man sin krop og får motion hver dag. Arbejdet foregår udendørs i al slags vejr. Men jobbet betyder også typisk mange og ofte uhåndterlige løft af forskellige emner og risiko for skader. Om arbejdet er sikkert og sundt afhænger af flere ting:

- kommunens tilbud og krav til borgerne
- planlægning af arbejdet
- tilstedeværelse og brug af tekniske hjælpemidler
- bilens indretning og hjælpeudstyr
- personligt beskyttelsesudstyr og arbejdsbeklædning
- sikker adfærd.

Når den samlede belastning af den enkelte skraldemand skal vurderes, skal der tages højde for både antallet af løft, vægten af de enkelte byrder og den samlede daglige løftemængde, men også muligheden for benytte god løfteteknik og perioden mellem de enkelte løft.

Det kan du læse mere om i denne branchevejledning, som indeholder gode råd til, hvordan de forskellige affaldsfraktioner kan håndteres, således at skader og overbelastning af kroppen kan minimeres så meget som muligt. Branchevejledningen henvender sig til skraldemænd og renovationsvirksomheder. Men kommunerne kan også benytte branchevejledningen dels ved udformning af regulativer for indsamlingsordninger og dels i deres udbud til renovationsvirksomheder.

Arbejdstilsynet har haft branchevejledningen til gennemsyn og finder, at indholdet i den er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet har alene vurderet vejledningen, som den foreligger og har ikke taget stilling til, om den dækker samtlige relevante emner inden for det pågældende område.

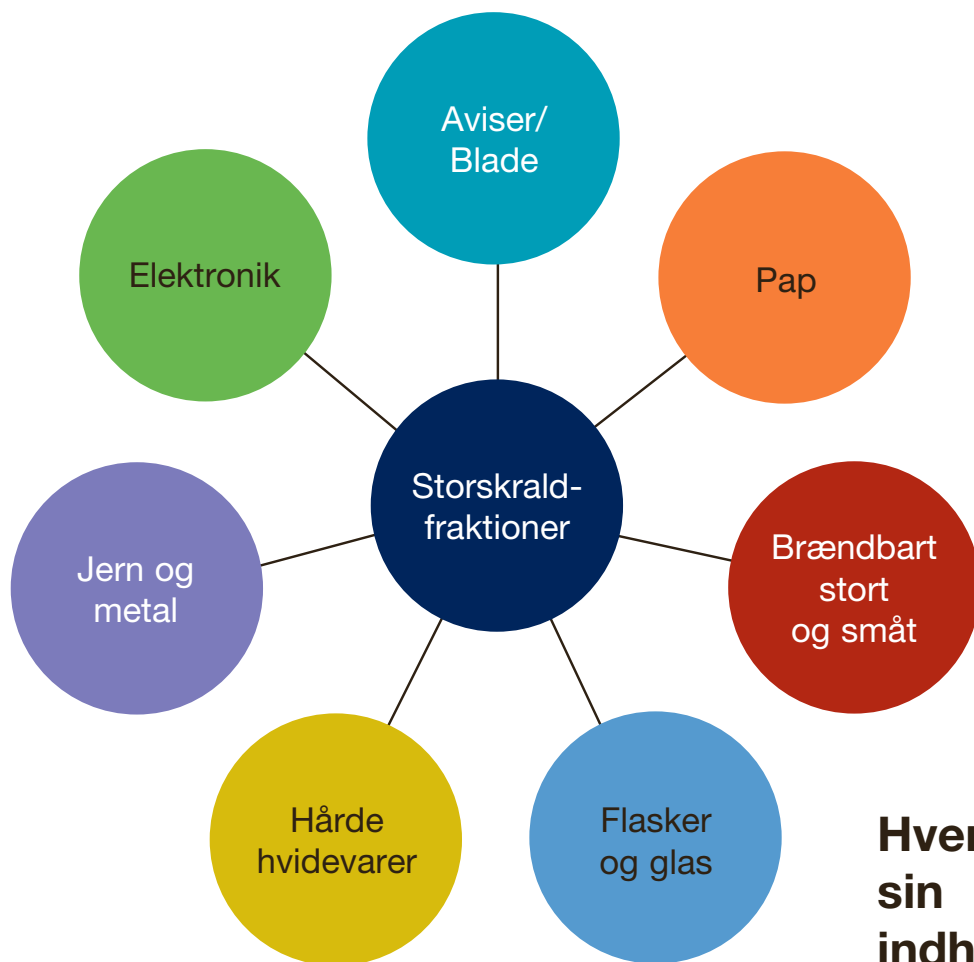
Hjælp os med at gøre materialerne bedre!

BAR transport og engros anvender brugernes bedømmelse af materialerne til at blive bedre. Materialerne evalueres i en vis periode efter deres offentliggørelse. Alle kan bidrage til evalueringen på hjemmesiden www.bartransport.dk

Kommunernes regulativer – affaldsfraktionerne og krav til borgerne

Der er stor forskel på de afhentningsordninger, de enkelte kommuner har valgt. Det betyder, at borgerne i nogle kommuner selv afleverer f.eks. glas og papir, mens andre tilbydes afhentning på bopælen. Der kan i samme kommune være forskel på ordningerne, alt efter om der afhentes i kvarterer med større boligblokke eller med parcelhuse. Der kan også være forskel på, hvor mange affaldsfraktioner kommunen ønsker affaldet sorteret i og dermed hvilke forskellige biler, der benyttes til indsamling af de forskellige typer affald. Endelig er der forskel på, om ordningen betyder fast afhentning, f.eks. på faste dage eller om borgerne skal ringe og bestille afhentning af storskrald.

Kommunerne kan i deres regulativer stille krav til borgerne om størrelse, bundtning/emballering og placering af affaldet. Kommunen har pligt til i sit udbud at beskrive eventuelle særlige arbejdsmiljøforhold, så renovationsvirksomheden har mulighed for at planlægge arbejdet sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Kommunen skal desuden sørge for, at de fysiske rammer ikke forhindrer skraldemændene i at kunne udføre deres arbejde arbejdsmiljømæssigt forsvarligt og løbende samarbejde om at få løst forholdene på ”problemadresser”. Kommunen kan i sit udbud stille krav til det arbejdsmiljøniveau, som renovationsvirksomhederne skal leve op til.

**Hver affaldsfraktion
sin
indhentningsmetode**

Aviser og blade

Hvor storskraldsordningen omfatter aviser og blade, skal skraldemanden indsamle store mængder aviser og blade. Det betyder fysisk håndtering af flere tons dagligt, afhængigt af indsamlingsordning og -metode. Det belaster især knæ, ryg og skuldre hos skraldemanden.

Det, der har betydning for, om belastningen på kroppen minimeres ved indsamling af aviser og blade, er:

- Indsamlingsmetoden f.eks. anvendelse af beholdere eller andre hjælpemidler
- Avisbunkens placering hos borgeren
- Avisbunkens størrelse og vægt
- Avisbunkens form og konsistens
- Placering og udformning af bilens indsamlingsbeholder.

Containere på hjul

Den mest hensigtsmæssige metode til indhentning af papir, aviser og blade er, når borgeren skal benytte separat indsamlingscontainer på hjul. I etagebyggeri større containere (600 l) til papir og aviser og i parcelhuskvarterer i mindre plasticcontainere/kærrer, der indsamles med komprimatorbil på samme måde som husholdningsaffald. Det sparer skraldemanden for en række løft fra jorden og håndteringen op i bilens beholder, da tømning kan ske med komprimatorbilens tømmeanordning. Det kræver dog, at beholderen enten er stillet ud på fortovet og/eller, at transportvejen er plan og uden forhindringer.

Hvor borgerne ikke skal benytte særlige beholdere til aviser og blade, indsamles avisbundter (der som regel er placeret på jorden) ved borgerens adresse. Det betyder, at skraldemanden skal bøje sig ned og løfte bunken med aviser og derefter løfte bunken op i skraldevognens beholder. Det kan betyde mange løft under knæhøjde og over skulderhøjde.

Kran på bilen, lav indsamlingsbeholder og stor åbning

Der er forskel på, hvilke biler der benyttes til afhentning af aviser og blade. Bilens beholder til opsamling af gamle aviser og blade kan enten være placeret på en lastbil med kran på ladet, på en lastbil med lift i bagenden af bilen, eller på en almindelig lastbil. Biltypen afhænger af, hvilke andre typer af storskrald der indsamles samtidigt.

Jo højere indsamlingsskassens overkant er i forhold til skraldemandens højde, jo flere kræfter skal han bruge for at smide avisbunken op i kassen. Den optimale højde for indsamlingsskassens overkant vil være ca. 1,6 meter svarende til skulderhøjden hos en voksen mand. Dette kan lade sig gøre ved, enten at indsamlingsskassen monteres på siden af bilen og ikke står oven på ladet, eller at indsamlingsskassen har en åbning i siden.

Hvis bilen har indsamlingsskasse med åbning i siden, er det vigtigt, at åbningen er stor nok, således at skraldemanden kan svinge bunken med aviser eller blade uden at skulle "sigte" for meget. Hvis der skal sigtes mod en mindre åbning, vil skraldemanden bruge flere muskelkræfter for at aflevere bunken.

Avisbundternes størrelse, vægt og placering

Kan disse løsninger ikke lade sig gøre, er det vigtigt, at avisbunken ikke bliver for tung. Det vil være af stor betydning, hvis avisbunkernes vægt ikke overstiger 15 kg., og at skraldemanden kan tage fat om bunken i en hensigtsmæssig højde, ca. 1 meter over jorden. Bunken kan eventuelt placeres på skraldestativet, eller en lille kasse eller et bord.

Det er vigtigt, at avisbunkens form er regulær, således at aviserne ligger systematisk oven på hinanden og er bundet sammen. Hvis avisbunken "ligger hulter til bulter", skal skraldemanden bruge unødigt megen kraft for ikke at tabe bunken, når den løftes.

Det er vigtigt, at avisbunken er tør, da den så vejer mindst. Det kan anbefales, at der etableres en ordning, som forhindrer aviserne i at blive våde.

Pap

Oftentimes er større papkartoner, der er slået sammen, af sådan en form og størrelse, at det er svært for skraldemanden at håndtere dem. Det kan afhjælpes ved at bundte dem i passende størrelser og binde dem sammen med snor. Så kan skraldemanden løfte i snoren og derved mindske belastningen af kroppen.

PAP

Småt og stort brændbart – herunder møbler

Brændbart storskrald kan omfatte mange forskellige emner, herunder møbler, skabsdele mv. Ofte er emnerne tunge og uhåndterlige og kan være uhygiejniske som f.eks. gamle tæpper etc.

Møbler kan være meget tunge og uhåndterlige, og det kan være svært at vurdere, hvor meget de vejer, hvordan vægten er fordelt og hvordan de kan håndteres. Mange daglige, akavede og tunge løft kan medføre gener eller uventet overbelastning af især ryg og skuldre.

Det der har betydning for, om belastning på kroppen minimeres ved indsamling af brændbart affald er:

- indsamlingsmetoden og hjælpemidler
- bilen og dens udstyr
- emnernes størrelse, udformning og vægt
- emnernes placering.

Containere på hjul

I parcelhuskvarterer stilles emnerne frem på fortoversterrænet. I parcelhuskvarterer, hvor der typisk indsamles forskellige fraktioner i forskellige biler, bør de tungere emner efterlades til de skraldemænd, der kører i bil med kran påmonteret. Så kan emnerne løftes maskinelt op på bilens lad, og skraldemændene undgår fysisk håndtering af de tungeste løft på ruten.

I etagebyggeri er der ofte etableret indsamlingssteder i gården eller i affaldsrum, hvor beboerne sorterer og placerer storskrald. Nogle steder skal skraldet placeres i beholdere på hjul, andre steder placeres det på terræn, f.eks. i båse til den aktuelle fraktion affald.

I byejendomme, hvor der typisk er længere afstande mellem bil og indsamlingssted, er det ikke muligt at bruge kran. Her er det mest hensigtsmæssig, at borgerne lægger affald i 600 l containere på hjul, så emnerne kan skubbes/rulles ud til bilen. Skraldemanden kan samle flere emner på samme vogn og undgår at bære affaldet. De emner, der kan være i containerne, kan løftes op med komprimatorbilens løfteanordning. Denne ordning indebærer stadig manuelle løft af emner fra indsamlingsburets gulv eller hylder og op på containeren eller sækkevognen og videre op i bilen.

Biler med kran

I parcelhuskvarterer, hvor der benyttes ladbiler, er det vigtigt, at den er forsynet med kran, så den kan benyttes til at løfte møblerne op på ladet. Kør bilen så tæt på opsamlingsstedet som muligt, så kranen kan nå emnerne, og skraldemændene kan undgå manuel håndtering af emnerne.

Komprimatorbil

En del brandbart storskrald indsamles typisk i komprimatorbil. Brug beholder på hjul eller kærre/sækkevogn til flytning af tunge emner som skabe, lænestole mv. Bedst er det, hvis container med indhold kan hægtes direkte på bilen, så tømning/indlæsning sker ved hjælp af bilens løfteanordning. Herved kan tunge manuelle løft undgås. Hvor emnerne ikke kan håndteres i beholder, er det vigtigt, at indlæsningskuffen er nem at stille i nederste position, så emnerne kan læses ind i bilen i god arbejdshøjde.

Ved indlæsning i komprimatorbil kan der være risiko for øjen- og stikskader, fordi emnerne ofte splintrer under sammenpresningen. Desuden støjer nogle typer affald mere end andet, når det presses sammen. Det er vigtigt, at instruere skraldemændene i at holde afstand, når komprimatoren kører. Hvis det ikke er muligt, kan der efter en konkret vurdering være behov for sikkerhedsbriller, høreværn og handsker.

Emnernes størrelse, udformning, vægt og placering

For at lette skraldemændenes håndtering af emnerne bør store emner f.eks. skabe eller lignende være skilt ad. Det er en god idé at stille krav om, at borgerne begrænser emnernes vægt og størrelse. Mange steder er affaldsrum fyldt med diverse storskrald, så skraldemændene ikke kan komme til. Det er en god idé at vejlede beboerforeninger, viceværter mv. i, hvordan gode indsamlingssteder bør indrettes.

Skraldemændene skal instrueres i begrænse belastningerne ved løft, hvis der ikke benyttes bil med kran. Ved uhåndterlige og tungere emner bør man være to om at løfte emnet ind i komprimatorbilens skuffe. Sørg for, at skuffen er stillet lavest muligt og benyt muligheden af at vippe emnet ind over skuffekanten. Det er vigtigt at løfte samtidigt, så man ikke risikerer, at den ene person uventet står med hele byrden.

En del af affaldet har ligget i fugtige kældre mv. Indsamling og håndtering af gamle og måske fugtige tæpper er ofte uhygiejniske. Sørg for, at benytte handsker ved håndteringen.

Flasker og glas

Nogle kommuner tilbyder afhentning af flasker og glas hos borgerne. Der stilles forskellige krav til borgerne – nogle steder benyttes særlige kasser eller containere på hjul – andre steder kan borgerne stille glas og flasker ud til fortovet.

Det der har betydning for, om belastningen på kroppen minimeres ved indsamling af flasker og glas, er:

- Indsamlingsmetoden og anvendte hjælpemidler
- Flaskernes placering hos borgeren
- Hvorledes flaskerne og glassene kan håndteres
- Bilens indsamlingskasses placering i forhold til skraldemanden.

Særlige glascontainere

Den mest hensigtsmæssige metode til indhentning af flasker og glas er ved hjælp af separate containere på hjul. I etagebyggeri er der ofte større containere og i parcelhuskvarterer mindre plasticcontainere, der indsamles med specialbil. Herved undgår skraldemanden at berøre flasker og andet glas. Det betyder færre løft og mindsket risiko for at skære sig på glasset.

Der er forskel på, hvilke biler der benyttes til afhentning af flasker og glas. Kasser til opsamling af flasker og glas kan enten være placeret på en lastbil med kran på ladet, på en lastbil med lift, eller på en almindelig lastbil. Hvilken form for bil, der anvendes, er afhængig af, hvilken anden form for storskrald der i øvrigt indsamles med bilen.

Indsamling hos borgere uden containere

I parcelhusområder er flasker og glas oftest placeret i jordhøjde hos borgeren. Det vil formindske skraldemandens belastninger ved indhentning, hvis flaskerne og glassene kan løftes i en hensigtsmæssig højde, ca. 1 meter over jorden.

Flasker bør ikke placeres enkeltstående på jorden, da det giver flere håndteringer. Det er vigtigt, at flaskerne er i beholdere af passende størrelse, plasticposer med hank eller plastkasser, således at antallet af foroverbøjninger og løft under knæhøjde reduceres.

Jo højere indsamlingskassens overkant er i forhold til skraldemandens højde, jo flere kræfter skal han bruge for at smide flaskerne og glassene op i kassen. Den optimale højde for indsamlingskassens overkant vil være ca. 1,6 meter svarende til skulderhøjde hos en voksen mand. Dette kan lade sig gøre ved, enten at indsamlingskassen monteres på siden af bilen (ikke oven på ladet), eller at indsamlingskassen har en åbning i siden. Samtidigt er det vigtigt, at indsamlingskassens åbning er placeret, så der ikke er risiko for, at glassplinter rammer skraldemanden.

Benyt handsker for at mindske risikoen for skader, f.eks. fra splintret glas eller plastik, og eventuelt briller, hvis der er en konkret risiko.

Hårde hvidevarer

Husholdningsmaskiner og andre hårde hvidevarer er tunge, og der skal næsten altid benyttes tekniske hjælpemidler ved flytning og transport af disse.

Den mest velegnede metode til indsamling af hårde hvidevarer er at anvende en lastbil med bagsmækflift samt en velfungerende sækkevogn. Herved kan emnerne transporteres fra anbringelsesstedet på sækkevogn til liften på bilen. Lad husholdningsmaskinen stå på sækkevognen, når liften løftes op på ladet og placer derefter maskinen på ladet.

Det er vigtigt, at sækkevognen har tilstrækkeligt med luft i hjulene, og at håndtagene er placeret, så det kræver færrest muligt kræfter at benytte sækkevognen.

Det er vigtigt, at der er plads nok på bilens lad til de hårde hvidevarer. Hvis der er begrænset plads, bruger skraldemanden for mange kræfter på at vride og vende maskinerne, således at de står opmagasineret på en hensigtsmæssig måde.

Jern og metal, herunder møbler med dele af metal

Jern og metal samt møbler og andre emner med metaldele ønskes sorteret til genanvendelse. Der er forskel på, hvordan og hvem der sorterer affaldet. F.eks. er der nogle steder, hvor borgerne skal lægge metalskrot for sig, og hvor skraldemændene sorterer affaldet, så møbler med metaldele placeres i et særligt bur hertil. På andre opsamlingssteder kommer både møbler, metalaffald mv. i komprimatorbilen og sorteres først efterfølgende på opsamlingspladsen, hvor bilernes indhold hældes ud og fordeles.

Biler med kran

Det er vigtigt, at bilen, der har kasse til jern, metal og møbler med fjedre, har installeret en kran. Kranen anvendes til alle større emner, der indeholder jern og metal, eller emner der er tunge på grund af metalindholdet.

Betjeningspulten til kranen, skal være placeret på bilen, så operatøren kan 'overskue' hele lasten, når den manøvreres og dermed transporteres. Det er en god idé med en fjernbetjeningspult, så skraldemanden kan betjene kranen på begge sider af vognen.

For de mindre elementer af jern og metal er følgende forhold af betydning for belastningen på skraldemandens krop:

- Emnernes placering hos borgeren
- Hvorledes emnerne kan håndteres
- Indsamlingskassens placering i forhold til skraldemanden.

Placering hos borgeren

Emnerne er oftest placeret på jorden hos borgeren. Det vil formindske skraldemandens belastninger ved indsamling, hvis grebet på emnerne er placeret ca. 1 meter over jorden.

Oftest er emner med metal og jern sat sammen med brændbart materiale eller påsat ledninger mm. Det er vigtigt, at emnerne er sorteret så godt som muligt, og hvor det ikke er muligt, at sørge for, at ledninger, snore mm. er viklet rundt om emnerne eller klippet af, så det er nemt at flytte for skraldemanden.

Indsamlingskassen må ikke være for høj

Jo højere indsamlingskassens overkant er i forhold til skraldemandens højde, jo flere kræfter skal han bruge for at smide emnerne op i kassen. Den optimale højde for indsamlingskassens overkant vil være ca. 1,6 meter svarende til skulderhøjde hos en voksen mand. Dette kan lade sig gøre ved, enten at indsamlingskassen monteres på siden af bilen, eller at indsamlingskassen har en åbning i siden.

Elektronikaffald

Elektronikaffald, TV apparater, CD afspillere, computere mm. er ofte tunge med tyngdepunktet skævt placeret.

Det er vigtigt, at store emner som TV apparater ikke løftes manuelt af skralde- manden og svinges op på bilens lad, men placeres på bilen ved hjælp af tekniske hjælpemidler.

Indhentningen af store elementer bør ske på en af følgende måder;

- med en bil med bagsmækflift og en sækkevogn, således at apparaterne køres til liften på en sækkevogn, der løftes med op på ladet, inden apparatet placeres på bilen
- apparaterne er placeret i trådbure med hjul hos borgeren, f.eks. i etageejendomme. Derved kan skraldemanden køre trådburet til liften og løfte den til ladet og eventuelt bytte med tomt trådbur.

For mindre elektronikaffald er følgende forhold af betydning for belastningen på skraldemandens krop:

- Emnernes placering hos borgeren
- Indsamlingskassens placering i forhold til skraldemanden.

Emnerne er oftest placeret på jorden hos borgeren. Det vil formindske skralde- mandens belastninger ved indsamling, hvis grebet på emnerne er placeret ca. 1 meter over jorden.

Jo højere indsamlingskassens overkant er i forhold til skraldemandens højde, jo flere kræfter skal han bruge for at smide emnerne op i kassen. Den optimale højde for indsamlingskassens overkant vil være ca. 1,6 meter svarende til skulderhøjden hos en voksen mand. Dette kan lade sig gøre ved, enten at indsamlingskassen monteres på siden af bilen, eller at indsamlingskassen har en åbning i siden.

Bilens udstyr

Indsamling af storskrald ændrer sig løbende, både hvad angår affaldstyper og indsamlingsmåder. Det er vigtigt løbende at vurdere, om der findes nye løsninger, som kan begrænse den fysiske belastning.

Valg og indkøb af udstyr

Når der skal købes nyt udstyr, er der gode muligheder for at købe noget, der mindsker risiko for skader og belastninger af muskler og led hos skraldemanden. Der findes i dag forskellige typer opbygning og udstyr på markedet til indsamlingsbilerne. Desuden findes en række kærre og beholdere på hjul, der kan lette den fysiske håndtering.

Komprimatorbilen

Komprimatorbilen bør have mulighed for lav indlæsningshøjde, og det skal være nemt at regulere indlæsningshøjden. Det letter arbejdet med at læsse affaldet ind i bilen, da man undgår ”høje løft”. Når biler desuden har automatisk tømme-system af containere, kan antallet af manuelle løft reduceres væsentligt. F.eks. kan aviser og blade indsamles i containere i stedet for i bundter, der skal løftes op fra terræn.

Biler med lad

Det anbefales at udstyre ladbiler med kran og/eller bagsmækklift. Bagsmækkliften gør det muligt at transportere hårde hvidevarer og tungt elektronikaffald med sækkevogn uden at skulle løfte emnerne manuelt. Vær opmærksom på, at der er krav om minimum et årligt eftersyn af kraner, bagsmækklifte og løfteanordninger på køretøjerne.

Ikke alle emner kan transporteres på sækkevogn. Hvis emnerne er store og ufor-melige, er det en fordel at benytte kranmonteret bil. Det er vigtigt at vurdere, hvor biler med kran kan komme til, da der ellers skal tages højde for, hvordan emnerne håndteres frem til det sted, hvor kranen kan komme til. Det gælder f.eks. i byejendomme, hvor indsamlingssteder ofte er placeret i et skur i gården. Kranbetjeningen skal være placeret, så kranføreren har overblik over anhugning og helst forsynet med fjernbetjent manøvre-pult, så maksimalt overblik kan opnås.

Indretningen og opbygning af ladet har stor betydning for, hvor nemt det er at indsamle de forskellige fraktioner, herunder glas, aviser/blade, elektronikaffald mv. Der findes biler, som har placeret og udformet indsamlingsbeholdere, så det er nemt at placere affaldet i burene. Det gælder om, at placering/indkast kan foregå under skulderhøjde, og helst mens skraldemanden er på terræn.

Hvis skraldemanden ikke kan placere emnerne i tilstrækkelig lav højde, skal det være nemt at stige op på ladet f.eks. via trappe på siden af vognen.

Førerrummet

Ofte veksler chaufføren mellem korte strækninger med kørsel og arbejde på terræn med indsamling af affaldet. Det er vigtigt, at det er nemt at stige ind og ud af førerhuset. I de fleste biler er førerhuset højt placeret, og det belaster knæene med mange op- og nedstigninger i løbet af arbejdsdagen. Et lavt førerhus mindsker risiko for overbelastning af knæene. Alternativt bør trinafstanden ikke være for stor, og der skal være god plads til fødderne på de enkelte trin.

Et lavt førerhus øger også trafiksikkerheden i forhold til svage trafikkanter – ikke mindst i bytrafik.

Tekniske hjælpemidler

Det er vigtigt, at indhentning af storskrald foregår på en sundhedsmæssig og forsvarlig måde for skraldemanden, hvorfor brug af hjælpemidler er påkrævet.

På bilerne bør der være følgende hjælpemidler til stede:

- Påmonteret kran til: Brændbart, stort jern og metal, stort elektronikaffald
- Sækkevogn til: Brændbart, hårde hvidevarer, stort elektronikaffald
- Lift i bagenden af bil til: Hårde hvidevarer, stort elektronikaffald.

Hos borgerne bør følgende foranstaltninger være til stede:

- Mulighed for en hensigtsmæssig løftehøjde, så løft under knæhøjde begrænses, f.eks. ved indsamling af: Aviser og blade, flasker og glas, småt jern og metal, småt elektronikaffald
- Trådbure med hjul til: Elektronikaffald.

Uddannelse og instruktion

Der er ikke krav om, at skraldemænd, der samler storskrald, skal have en særlig uddannelse. Chaufføren skal dog have erhvervskørekort til det pågældende køretøj. Chaufføren har mulighed for at gennemgå en uddannelse til renovationschauffør (niveau C), men det er ikke et krav.

Under alle omstændigheder skal arbejdsgiveren sikre, at chaufføren får instruktion i at håndtere forskellige typer gods, sikkert og sundhedsmæssigt forsvarligt. Det kan være instruktion i at:

- Vurdere og håndtere de aktuelle affaldsfraktioner i affaldsordningen
- Betjene bilens udstyr, herunder komprimator, kran og bagsmækklift
- Betjene de tekniske hjælpemidler, som benyttes til indsamlingen
- Vurdere risici og tage forholdsregler ved vejrlig (f.eks. manglende snerydning)
- Arbejde hensigtsmæssigt med kroppen
- Vurdere, om transporten kan gennemføres sikkert
- Hensigtsmæssig placering af køretøjet i forhold på pålæsning
- Kommunikere med forskellige kunder på opsamlingsstederne
- Reagere hurtigt og relevant i skadestilfælde eller i kritiske situationer.

Planlægning af din arbejdsdag

Skaf viden om indsamlingsstederne

Der bør skaffes så mange oplysninger om indsamlingsstederne som muligt, så arbejdet kan planlægges optimalt. Men som skraldemand er det vigtigt, at du;

- undersøger adgangsforholdene, herunder hvor bilen kan holde, og hvor langt kranen kan nå
- sikrer dig, at opgaverne kan udføres, uden at du overbelaster kroppen. Er der f.eks. brug for særlige hjælpemidler på adressen (f.eks. byejendomme)?
- orienterer dig om transportvejen, så du kan tage højde for forhindringer som rod, trin eller andre ujævnheder
- vurderer, om transporten kan gennemføres forsvarligt, hvis adgangsvejen er glat på grund af blade, fugt, sne eller is og vurdere, om borgeren har opfyldt betingelserne for at få afhentet storskrald
- giver besked, hvis der er mere permanente forhindringer eller belastende forhold, så virksomheden/kommunen kan orientere borgeren om krav til adgangsvejen.

Ofte har virksomheden en fast rute for indsamlingsdagen. Hvis der er "ringeordning", vil der ofte være større opsamlinger, hvor det er vigtigt at få oplyst, hvilke typer affald der skal hentes, så bemanning og hjælpemidler kan afpasses herefter.

Inden du starter kørslen, skal du checke køretøjet, og at de nødvendige tekniske hjælpemidler er til stede og i orden, så dit arbejde kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Hvor flere biler kører på ruten samme dag, kan det være en god idé, at den første bil melder til de efterfølgende biler, hvis der er særligt store eller uhåndterlige emner, så det er muligt at få hjælp.

Pauser og spisning

Hvis der er spisepauser i løbet af arbejdsdagen, skal du have anvist et passende sted at spise.

Når du kører efter en fast ruteplan, skal det fremgå, hvor pauserne kan holdes, så det er muligt at benytte toilet og håndvask. Det skal altid være muligt at rengøre hænder undervejs på ruten. Er der ikke direkte adgang til håndvask, kan håndvask foretages ved at medbringe en dunk med frisk vand samt køkkenrulle, eller vådservietter/andet egnet. Drøft i arbejdsmiljøudvalget, hvilken løsning som er mest hensigtsmæssig for jer.

Udstyr til dig

Arbejdstøj og fodtøj

Der er risiko for at få tunge eller skarpe genstande ned over fødderne eller få fødderne i klemme under bagsmækkliften. Du skal derfor have udleveret og bruge egnet sikkerhedsfodtøj.

Arbejdstøjet skal egne sig til opgaverne og beskytte mod vind og vejr. Skraldemanden arbejder henover cykelsti og vej og skal derfor bære særlig arbejdsbeklædning, som opfylder Arbejdstilsynets krav om advarselsklæder, f.eks. en advarselsvest, se Arbejdstilsynets vejledning om brug af tydeligt synlige advarselsklæder (At-vejledning D.5.3).

Handsker, briller og høreværn

Skraldemanden håndterer mange forskellige emner. Det er vigtigt at arbejde med handsker, der beskytter mod våde, tilmudsede og skarpe genstande. Hvis det ikke er muligt at holde sig på sikker afstand af komprimatoren, kan det personlige udstyr efter en konkret vurdering omfatte briller og høreværn.

Gode råd til arbejdsgiveren

Klare retningslinjer

Sørg for, at der er klare retningslinjer for, hvornår skraldemanden kan lade affaldet stå og at disse retningslinjer er aftalt med kommunen og kommunikeret til borgere og skraldemændene. Det kan være ved fejlsortering, overskridelse af vægtgrænser etc.

Indretning af bilerne

Alle biler, der indsamler større elementer af storskrald, bør være udstyret med en kran, der har et håndteringsaggregat placeret, så løftesituationen er 'overskuelig'.

Alle biler, der ikke er kompressorbiler eller udstyret med kran, bør være udstyret med en lift samt en sækkevogn.

Kasser eller beholdere, der er placeret på bilen til indsamling af mindre elementer af storskrald, bør ikke være placeret med åbningen højere end ca. 1,6 meter - svarende til skulderhøjden hos en voksen mand.

Anskaffelse af hjælpemidler

Ved indkøb af sækkevogne bør det sikres, at vognene har store hjul og at håndtagene er placeret, således at trækkræften reduceres.

Anskaffelse af personlige værnemidler og arbejdstøj til skraldemændene

Sørg for, at personlige værnemidler, herunder handsker og eventuelt briller og høreværn, er tilgængelige for skraldemændene i det omfang, det er nødvendigt i forhold til arbejdet, og at disse udskiftes efter behov.

Gode råd til skraldemanden

Sikker kørsel

En skraldemand bevæger sig hele tiden til og fra bilen, vær derfor opmærksom på trafikken. Hvis der er standplads til skraldemanden, er det vigtigt, at man kun stiger på og af, når køretøjet er standset. Chaufføren skal også være opmærksom på ikke at køre tæt på forhindringer, så makkeren på standpladsen kan blive klemt eller komme til skade. Chaufføren bør køre hensynsfuldt og hele tiden holde øje med sin makker og andre trafikanter eller forhindringer på ruten.

Risikovurdering

En risikovurdering er en vurdering af, om der er en risiko for uheld, skader mv. og i hvilken grad, det er sandsynligt, at de opstår. Forud for håndtering af emner, hvis vægt og vægtfordeling er ukendt, er det vigtigt, at skraldemanden vurderer, om emnet f.eks. skal håndteres med tekniske hjælpemidler for at mindske risiko for rygskader.

Arbejdshygiejne

Tag ikke brugte handsker med op i bilens førerhus, men læg dem i en kasse eller lignende på bilen uden for førerhuset. Så undgår du at forurene dørhåndtag, rat, papirer og andet i førerhuset.

Da du kan have været i kontakt med forurenede affald, er der behov for en god arbejds-hygiejne. Du skal derfor vaske/rengøre dine hænder ofte, og altid inden du spiser, drikker, ryger og går på toilettet.

Er der ikke direkte adgang til håndvask, kan håndvask foretages ved at medbringe en dunk med frisk vand samt køkkenrulle, eller vådservietter/ andet egnet. Drøft i arbejdsmiljøudvalget, hvilken løsning som er mest hensigtsmæssig for jer.

Husk når du vasker/rengør dine hænder hyppigt, bliver huden sårbar, hvorfor du også skal anvende egnet håndcreme.

Tilbage melding om hændelser

Det er vigtigt at melde tilbage til virksomheden, hvis borgerne ikke har overholdt regulativerne, og skraldemanden af den grund ikke har taget affaldet med. For at undgå tvivlstilfælde er det flere steder praksis, at der tages billeder, så der er dokumentation af forholdene. Der er også flere renovationsvirksomheder, der har fortrykte afkrydningsbeskeder til borgeren med forklaring på, hvorfor storskraldet ikke er afhentet. Kopi af beskederne afleveres også til virksomheden, så der kan følges op over for borgerne.

Gode råd til kommunerne

Hvad kan kommunen selv gøre

Kommunerne skal som udbyder medvirke til, at den arbejdsgiver, der får tildelt opgaven, kan udføre den sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det betyder bl.a., at kommunen skal håndhæve sit eget renovationsregulativ i forhold til borgerne, i det omfang det er nødvendigt og at kommunen skal orientere borgeren om et problem og dets løsning, når renovationsvirksomheden melder til kommunen, at der er problemer på et afhentningssted.

Løft under knæhøjde bør begrænses mest muligt. Indsamlingssystemerne bør derfor tilrettelægges, så skraldemanden har en hensigtsmæssig gribehøjde, når der løftes, så der ikke løftes direkte fra jordniveau. Det kan i etagebyggeri ske ved at placere specielle containere til aviser og blade og specielle containere til flasker og glas, som tømmes separat.

I parcelhusbyggeri kan det ske ved at udlevere containere til borgerne til indsamling af papir og blade, der kan indsamles separat f.eks. hvert kvartal. Der kan også etableres en "bringe-ordning", så borgerne selv kan aflevere flasker og glas i større container/kuber i området.

Af hensyn til skraldemændenes arbejdsmiljø vil det være mest optimalt, hvis indsamling af aviser/blade og flasker/glas sker separat og ikke samtidig med indsamling af andet storskrald.

Hvad kan kommunen kræve af kunderne/borgerne?

I de private husstande kan kommunen kræve;

- at de udleverede indsamlingscontainere anvendes
- at de angivne vægtgrænser for emnerne overholdes
- at affaldet er sorteret
- at affaldet er tilgængeligt i forhold til pladsforhold og vejrlig.

I etagebyggeri kan kommunen kræve, at ejendomsinspektører sørger for;

- at rum til storskrald er indrettet, således at det er muligt at sortere affaldet
- at der er etableret hylder eller lignende, så alt affaldet ikke ligger i en bunke på gulvet
- at affaldet er tilgængeligt i forhold til vejrlig.

Klare retningslinjer

Sørg for, at der er klare retningslinjer for, hvornår skraldemanden kan lade affaldet stå og at disse retningslinjer er aftalt med renovationsvirksomheden og kommunikeret til borgere og skraldemændene. Det kan være ved fejlsortering, overskridelse af vægtgrænser etc.

Adresser

Fællessekretariatet

Hannemanns Allé 25
2300 København S
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdsgiversekretariatet

Hannemanns Allé 25
2300 København S
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdstagersekretariatet

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300

Arbejdsledersekretariatet

Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf.: 32 83 32 83

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Tlf.: 70 12 12 88
www.at.dk

Vejledningen kan købes gennem
Det Nationale Forskningscenter for
Arbejds miljø
Lersø Parkallé 105
2100 København Ø
Tlf.: 39 16 52 30
www.arbejdsmiljobutikken.dk

Branchearbejdsmiljørådet
for transport og engros

www.bartransport.dk

Layout: Søren Sørensens Tegnestue
Tryk: PrintDivision
1. udgave, 1. oplag år 2010
ISBN nr. 978-87-90994-67-9
Vare nr. 122070

